

Abonamentele: pe un an 10 lei ;
 pentru străinătate 12 lei; pen-
 tru Transilvania 5 flor.
 Încep de la număr
 I-in al fiecărui an
 și se plătesc
 înainte.

A se adresa tot ce privește ca-
 daștia și Administrația: Directo-
 rului-fondator și proprie-
 etar al *Gazetei Să-
 tĂnului*, C. C.
 Dateulescu,
 R.-Sarat.

GAZETA SATĂNULUI

Foia cunoscințelor trebuincioase Agriculturii și Poporului.

ESE LA 5 SI 20 A FIE-CAREI LUNI

O vizită în județul Tulcea.

— Urmare și fine. —

Am vizitat mănăstirea „Cocoș” situată la vr'o 10 kilometre de Isaccia și la 30 kilometre de Tulcea, mănăstirea este pe un platou înconjurat de trei părți cu lanțuri de munți împodobiți de păduri și de o parte cu vederea deschisă către Dunăre. Visitatorul Mănăstirii n'are ce admira de cât frumusețele naturei, de alt-fel un merit foarte mare pentru fondatori, căci dovedește că aveau pricepere în a cunoște frumosul din natură. Numele de Cocoș dat Mănăstirii m'a intrigat mult și am căutat să aflu pricina de s'a dat tocmai o asemenea numire. Sunt două legende, le dau după cum le povestește cei mai bătrâni din călugări; o legendă dice că unul din delurile înconjurătoare ale mănăstirii se chema mai de demult, dealul cocoșilor, din pricina mulțimei de cocoși sălbateci ce s'adăposteau pe el; a doua legendă dice că unu-i cioban ce pășuna oile prin acele locuri i s'a arătat în vis îngerul și i-a poruncit să întemeieze o biserică în locul unde cânta un cocoș pe o piatră și unde va găsi urmele unei vechi biserici; ciobanul a găsit locul și urmele unei vechi zidiri și socotind că cocoșul a fost trimesul lui Dumnezeu, a dat numirea de „Cocoș” unei bisericuțe ce a întemeiat. După mine se pare că prima legendă este mai verosimilă însă

e de ținut socoteală că în localitate sunt multe urme de vechi zidiri aparținând negreșit istoriei timpurilor trecute, dar nefiind cercetate de oameni cu pricepere în ale istoriei negreșit că nu putem spune de sunt urme de locașuri, închinare lui Dumnezeu, s'au pôte urme, de cetăți romane, urme găsite și prin alte părți ale Dobrogei.

Mănăstirea astă-zi înființă s'a zidit deplin în 1853, este populată de vr'o 60 Călugări și frați la un loc, toți călugări, sunt români, în mare parte Transilvăneni; n'are nici un fel de subvenție de la Stat s'au comunitate particulară ci se întreține din averea proprie a Mănăstirii și mai cu osebite din munca comună.

Averea mănăstirii se compune din vite, locuri de arătură, pădure și vii.

Au ca la 400 de vite mari, boi, vaci, cai, etc.

Ca la 1200 de vite mici oi, capre, etc.

Ca la 500 hectare locuri de arătură.

Ca la 1000 hectare de pădure.

Și câte-va hectare cu vii.

S'ar părea că averea mănăstirii este îndestulătoare, lucrurile stau cu totul alt-fel și putem dice că mănăstirea este chiar săracă. Se știe că în Dobrogea pământul are o foarte mică valoare de producțiune, ast-fel că se întrebuințază sistemul de cultură de se lasă jumătate din pământ unei odihne de trei ani d'a rëndul; deosebit nu

toți ani sunt rodnici, ast-fel ca arătura abia produce hrana îndestulătoare.

Padurea n'aduce nici un venit căci nu se exploatează și chiar de s'ar exploata lasă că n'ar aduce mulți bani pentru că nu sunt lemne de esențe valoroase, dar încă ar fi o crimă contra naturei de a se despodobi acele dealuri de frumusețele lor naturale.

Vitele sunt foarte depreciate; o vacă merge pe preț de 30, 35 de lei, s'au vândut boii cu 80 de lei perechea; prin urmare mai n'aduc nici un folos Mănăstirei. Mai rămân viile care dau vre-o 1000 de vedre de vin, după cum se vede, abia strictul necesar; dările domeniiale împovărează foarte greu Mănăstirea; sub felurite denumiri se iau bani de la călugări și ei se plâng vecinic mai cu osebire că nu se ține socotélă de plângerile ce fac. Spre a plăti domeniilor și a scăpa de vigoarea legii de urmărire, au amanetat oile și alte vite la Creditul Agricol.

Unul din părinții călugări, luându-mă drept om al stăpânirii, mi-a dis cu o voce în care se oglindea tot focul suferințelor ce îndură Mănăstirea:

Noi am ridicat crucea în aceste locuri când domnea luna turcăscă.

Dați-o jos Domnilor !! nădejdea noastră este tot la cer.

Am plecat de la Mănăstire foarte mulțumit de modestia ce am găsit la acei părinți și nemulțumit în mine de neajunsurile lor.

Nu că tocmai sunt apărătorul Mănăstirelor, unde de multe ori s'ascund fapte reprobate de morală și umanitate; ceea-ce am dis și mai sus repet, societatea în mersul ei de ași tinde la transformarea organizației vechi. Nu știu dacă măsurile de *vexațiune* ce se iau contra Mănăstirei este chiar tendința mersului desvoltării societății sau, din contra, niște simple nesocotințe a unor ómeni nesocotiți.

Eu unul, așa cum am găsit pe părinții de la „Cocoș,“ o spun drept sunt de laudat. Acolo este o comunitate de muncitori, niște ómeni cari sub forma de călugărie au căutat să și asi-

gure hrana de toate dările prin munca comună, fără să aducă vre-o sarcină Statului s'au societății și scăpând în același timp și de multe nevoi ce întâmpină omul în calea veștii, când de nicăeri nu are vr'un sprijin.

* * *

Statistica acésta dă o foarte mare importanță economiei județului, ast-fel găsim întrinsa multe notițe de foarte mare folos; lungesc cu totul acest articol dar cer ertare cetitorilor, nu pot trece cu vederea tocmai partea cea mai de tot folositore, a cunoște avuția și producțiunea unui județ nu e lucru tocmai de dat la o parte; notițele cele găsesc în statistică nu dic că corespund cerințelor statistice moderne dar au valóre destul de mare și nu le voi trece cu vederea.

Sunt în județ 18,840 de case pentru locuit, ceea-ce vine că pentru fie-care 5 suflete este o casă și cum mai în regula generală 5 suflete formeză o familie putem dice mai fie-care familie are casă de locuit.

În occident și mai cu sémă în orașele mari ca Berlin, Paris, Londra, chestiunea caselor de locuit a dat mult de lucru guvernelor și încă la ordinea dăilei agită spiritele. Cum se vede în județul Tulcea casele de locuit sunt aprópe îndestulătoare, dic aprópe pentru că singură localitatea Șulina face deosebire; lipsa pământului pe care s'ar putea construi case face ea chiriele să se ridice la sume fabuloase comparativ cu valórea construcțiunilor. Primăria din aceea localitate a dispus împărțirea de locuri gratis la săraci cu obligație de a le umplea (localitatea este báltósă) și a face case pe ele, acésta măsură e de laudat.

Cu industria nu se póte lauda județul, afară de 9 fabrici, de spirt și destilării, 10 tăbăcării, 8 olării și 8 cărămidării, nu mai póte înnumera de cât câte-va mici industrii, totuși valórea totală a producțiunii acestor industrii pe an să ridice pênă la

315,989 lei noi; mai sunt în județ 795 de mori, pentru măcinat din care cu abur una, cu cai 9, pe ape curgătoare 157 și de vânt 628.

Să sémănă pe an pênă la 100,712 hectare. Agricultura este încă în stare foarte primitivă, plugurile de fier abia au început a se introduce; ast-fel sunt în județ 1348 pluguri de fier și 4788 pluguri de lemn. În mașini agricole este și mai sărac, abia se găsește două mașini de bătut porumbul, trei de secerat și deșee vânturătoare, cel puțin așa găsește nota pe statistică și așa cred că este, dar e de mirat ca să nu fie nici o mașină de treerat în tot județul; cei-ce se ocupă cu agricultura sunt 12,902, din cari *Români* 5262, *Bulgari* 3535, *Germani* 538, *Ruși* 1914, *Turci* 682, *Tătari* 661, *Greci* 105, *Armeni* 40, *Israeliti* 8 și de alte nații 157.

Și aci cu bucurie constatăm ca elementul român predomină.

O lipsă foarte simțitoare din statistica d-lui prefect Stătescu este că nu se arată valoarea producțiunilor agricole și nu se vorbește nimic de industria pescăriei care este răspândită pe o scară foarte întinsă. Ast-fel că se poate evalua la 2,000,000 de lei producțiunea anuală. Partea economică a statisticeii are multe lipsuri, scopul meu nu este a face o critică acestei lucrări, din contra sunt foarte mulțumit cu notițele culese, nădăjduese însă că se va ține socotela la o viitoare lucrare de cerințele statisticeii moderne.

Vii sunt în județ 7056 de pogone.

În vite județul este și mai bogat, sunt 341 de herghelii cu armăsari 1647, cai 10,567, epe 9826; boi sunt 24,842, vaci 29,907, tauri 478, bivoli 905, asini 396 și catări 6; vite mici sunt 655 de turme cari înnumără oi 149,450, berbeci 16,980, capre 19,555, țapi 2458, porci 8170 și serófe 7552.

Producțiunea anuală a lânii este de 386,785 kilograme, iar pěr de capră 640 kilograme.

Cred că cifra pentru pěrul de ea-

pră este greșită de óre-ce se vede industria mică de pěr de capră foarte răspândită, precum trăiști pentru cai, învelitori și alte obiecte.

Póte să găsească ómeni —și nici că e de mirat—cărora meseria de a scrie li se pare atât de ușoră, că gândesc că sunt în stare, nu numai de a produce lucrări minunate, dar încă de a întrece în agerime pe mulți din martirii condeiiului, de aceștia se vor găsi negreșit să mă învinuiască c'am întreprins o campanie în care un Prefect de ađi nu e criticat.

N'am nici o legătură cu d-l Prefect Stătescu și acesta o spun sus și tare, n'am avut nici o relație cu D-sa și și că nici 'l cunosc de cât numai din vedere; nu sper nimic de la D-lui și o spun acesta mai cu osebite spre știrea acelor bārfitori ce se vor găsi a mă învinováfi că pare că laude am căutat s'aduc.

Am arătat lucrurile așa cum le am găsit și sunt mândru de mine însu'mi vădend ore-cari îmbunătățiri și gospodării administrative într-o provincie a noastră țilnic pusă sub controlul străinătăței.

Zamfir N. Filotti.

SĂNĂTATEA

(Urmare).

BĂUTURA

Bănturile fac parte tot din alimentație. Óre-ce ființă se nașce și se desvoltă în sânul unui lichid. Cu cât ființa e mai jună, cu atât părțile sale sunt mai moi. Unele bănturi ajută digestiunea, altele ajută părțile nutritive, iar altele irită organele. Omul în starea primitivă nu cunoșcea de cât apa, mai apoi vinul și foarte târziu bănturile alcoolice. Nu mai vorbim de efectele apei rele, căci acesta e un rău foarte mic în comparație cu altele, provenite din celelalte bănturi, față cu cantitatea și calitatea apei ce avem; ei să vorbim ceva de efectele principale ale alcoolului descoperit de omul civilizat. Ca să nu mă întind mult asupra acestui punct e destul cred, a spune, că o mare parte din bóle, și mai toate viciile nasc, se măresc șiși iau desvol-

tare considerabilă prin usul băuturilor alcoolice.

E sciut că săteanul de multe ori neavând ce mânca, caută să compenseze lipsa alimentelor cu băuturile alcoolice, care 'i amorțesc corpul și facultățile intelectuale; în această privință au și o dicătoare foarte usată: „mâncarea e o fudulie băutura e unde e.“

Lipsa apoi de o locuință sănătoasă, de un aer curat, de o temperatură regulată, mai cu osebire iarna și sərbătorea când nu are nici o ocupație, salonul, casinul, grădina și locul său de petrecere este cârciuma. Aci, în templu lui Bachus, consumă o mare parte din timp, și cheltuesce cea mai mare parte din produsul muncii sale, și și apropiază izvorul celor mai multe bôle și viții. Se scie că alcoolul irită stomacul, 'l inflamăsă, dă naștere la vărsături; are apoi o puternică influență asupra sistemului nervos.

Înbătutul are poftă de vorbă mai multă, căci rațiunea nu 'l mai pôte stăpâni, de aci dicătorile: a prins limbă, a luat luleaua nēmțului, etc. judecata piere, aci devine furios, aci vesel, aci a tôte sciutor, apoi trece în nesimțire. Mulți în perióda beții devin mai furioși ca nebunii: sparg, lovesc, injură, insultă, se supără pe or-ce întâlnesc. Beția lasă ca urme la cel bețiv acele dureri de cap, a-cea roșată a ochilor, ca la căinii cei turbați.

Rēul cel mare apoi e, că, beția devenită natură nu împedică pe cel bețiv a și vinde până și bucățica de mămăligă, p'o cindeacă de țuică. E ceva îngrođitor a vedea mulțime de femei și copii, dedați la beție prin învățul bărbatului și al părinților, cari fură și cară mēlaiu din tron, puiu de găină și ouele pe care le duc la cărciumă pe țuică. E ridicol și în acelaș timp degradator, când veđi prin diteritele tãrgulețe, nisee rachiuri falsificate, colorate, verđi, roși etc. pe care, cu osebire femeile și fetele, dedate beției 'l caută mai bine ca pe pâine, și pe care spre culmea ridiculului 'l numesc „de 'l bun.“ Punctul cel mai înalt al degradării apoi e, când veđi părinții învățându și copiii de mici cu cunoscuta vorbă: bui maică, bui la băuturi alcoolice.

Beția e plaga, rașinea și pericolul societății noastre moderne. Cel mai mare rēu, cea mai mare miserie o mare parte din sărăcie, e adusă în clasa muncitorilor de beție. Ea strică moravurile bune, tâmpeșce inteligențile, distruge sentimentele și legăturile familiare; ea e izvorul care provocă cele mai multe crime.

Ea populăsă aresturile și casele de alienați, este un ultragiul al umanității, pe care o degradă, coborând'o adesea mai jos ca pe animale. Copii procreați în timpul beției, au ca moștenire de la tulpina lor, germenul maladiilor care 'i fac a peri mai înainte de timp,

sau a avea o existență lângedă, iar ea defecte intelectuale și morale: o memorie scurtă, eu inteligența redusă, neșitor de vorbă, mincinoși, lingușitori, etc.

Iată consecințele descoperirii băuturilor alcoolice; judece or-cine, dacă folósele,— pe care eu mai nu le cunosc,— ce aduc descoperirea și întrebuințarea lor covăřese sau nu relele, pe care le am pune în cea-l-altă parte a cumpenei? Iată unul din isvórele principale ale decadentei omenirii, ale mulțimei bólelor, ale scurtării vieții și deci ale morții premature.

INBRĂCĂMINTEA

Dacă pe lângă aste două condițiuni, principale, de viețuire: aeru și hrana din care fac parte și băuturile, a căror stricare, insuficiență și rea întrebuințare, sunt cauzele principale ale lipsei de sănătate, vom mai adăoga și alte cauze cari vin în a doua categorie și care nu sunt puține la număr, apoi trebuie să ne îngrozim, că se mai găseșe ómeni sănătoși, cu osebire între săteni.

Efectele principale ale întrebuințării hainelor sunt: păstrarea curățeniei și păstrarea aceluiaș grad de temperatură a corpului, ferirea de contactul cu agenței exteriori.

În starea primitivă omul era obișnuit cu intemperiele atmosferei și prin urmare nu avea necesitate de multe haine. Aerul și alte materii es din corpul nostru atât prin organele respirațiunii cât prin pori, lucrare care se numesce transpirațiune.

Aceste materii cum ar fi sudórea se lipese pe cămașe. Dacă cămașa nu o schimbăm, ele se lipesc pe pori și 'i astupă. Deci transpirația se împedică, sângele se opreșce din circulație și iată cauzele celor mai multe bóle ce se nasc pe piele: bube, rãe, opăreli, etc.

Ca hainele să ne fie priincioșe trebuie mai întâi să fie curate și ca să fie curate trebuie foarte des schimbate, apoi să varieze după ano timpuri, dupe materia din care sunt făcute, dupe colóre, etc; de es: vara, hainele de colóre albă, ușóre și largi ne sunt priincioșe, iarna din contra, hainele negre, mai gróse și mai strimte.

Cum însă țaranii noștri observă aceste reguli e cunoscut de tótă lumea. Umblă cu cămașa și ciórecii negri până ce se rup pe ei, ba—unii cum sunt bacii și ciobanii de la munte—și fac fală umblând cu cămașa ca tuciu. Cu cât cămașa e mai négră cu atât 'i se pare a fi mai vrednic! Mulți săteni apoi, cu osebire cei de la vale, umblă în mijlocul verii cu nișce muhaiuri de căciuli, de care te coprinde gróză, cum le pot suferi, causă ce dă naștere la atâtea bóle de cap. Murdăria încălțăminte, cu osebire, opincele pe timpuri noroióse e ceva îngrozitor. Mulți săteni și

usucă obelele pe timpuri ploioase, în casă pe sobă. Duhorea ce se răspândește în casă, unită cu mirosul ce exală ale lor picioare murdare, e ceva care înspăimântă pe omul cu puțin bun simț.

În casă apoi cei mai mulți nu au ca așternuturi de cât o procoviță tocită, plină de praf, pusă pe nisce blăni pe care și strâmbă oșele, întorcându-le noaptea și pe care adesea nu o spală de cât cu anul. Lipsa apoi de o îmbrăcăminte suficientă, în timpurile când gradul temperaturii se schimbă, cu oșebire iarna, primăvara și toamna, dă naștere la acea mare mulțime de maladii: răceli-reumatismuri, junghiuri, gâlci, opărelți, degerături, răceala apoi unită cu paludismul sau miasmele ce es de prin mocirle și lacuri, cu insuficiența hranei, cu aerul stricat, prin diferitele miasme, este isvorul principal al a-celeia mari varietăți de friguri care seceră cea mai mare parte din săteni.

(Va urma).

N. Andreescu.

Câte-va cuvinte asupra unităților de măsurat vinul și asupra cotitului.

Cultura viei constituie aproape unica resursă a unei părți din popula innea țerei noastre.

Podgorenii noștri, obicinuit, nu sunt vinicultori ci numai vițicultori; adică după ce recoltasă vița vënd vinul sau 'l păstrăsă până primăvara. Micii cultivatori mai tot-d'una și desfac vinul lor pe drojdii și prea puțin sunt aceia cari așceptă a și pritoci vinul pentru a 'l vinde.

Acest vin se cumpără de obicinuit pentru consumațiunea orașelor și a satelor de la câmp și puțin pentru export.

Unitatea de măsură cu care de obicinuit se cumpără vinul e *vadra Fălcoianu*, și *decalitru*, pentru partea țerei de dincóce de Milcov.

Vadra de Muntenia coprinde 12 litre și 88 c. l.; ocaua ¹1,288; litra ¹⁰0,322 și dramul ^{100,000}32 și prin urmăre litru decimal coprinde 3 litre și dramuri 10, 56, iar Decalitru 7 oca 3 litre și dramuri 5, 59, sau — în țifre rotunde — litru decimal coprinde 310 dramuri, iar vadra 7 oca și 305 dramuri.

Vadra de Moldova, e mai mare ca cea din Muntenia, coprinde 15 litri și 200 c. l.; ocaua 1,520; litra ¹⁰0,380; dramul ^{100,000}38 și prin urmăre litru decimal coprinde 2 litre și dramuri 63, 15; sau — în țifre rotunde — litru decimal coprinde 263 dramuri și decalitru 6 oca 231 dramuri.

Transformarea exactă a litrelor în ocale de *Muntenia* se face prin:

a înmulți numărul litrilor de transformat cu cifra 7764, apoi tăem din drepta produsului 4 cifre și am aflat ocalele; pentru a mai afla dramurile înmulțim cele 4 țifre tăiate cu patru și tăind cele 2 cifre din drepta, am aflat și dramurile.

Ast-fel, am cumpărat un vas de 75 decalitre și 4 litre și voim a ști câte vedre fac:

$$\begin{array}{r} 7764 \\ 754 \\ \hline 31056 \\ 38720 \\ 54348 \\ \hline 58513056 \end{array} = 585 \text{ ocale}$$

$$\begin{array}{r} 3056 \\ 4 \\ \hline 12224 \end{array} = 122 \text{ dram.}$$

Adică 75 dec. 4 litre = 58 vedre, 5 oca, 122 dr.

Transformatul litrilor în ocale de Moldova se face tot după regula de mai sus cu singura deosebire că în loc d'a înmulți litrii de transformat cu cifra de 7764, înmulțim cu 6579.

Pentru transformarea ocalelor în litri precum și a litrilor în ocale se obicinuește — pentru ușurință — nișce table. Cotarii fac transformarea ocalelor în litri înmulțind numărul centilitrilor ce coprinde uă vadră cu numărul ocalelor de transformat, ast fel pentru Mutenia:

Dacă un vas are 55 vedre și 9 oca:

$$\begin{array}{r} 1288 \\ 559 \\ \hline 11592 \\ 6440 \\ 6440 \\ \hline 719,922 \end{array}$$

Deci acel vas de 559 ocale coprinde 720 litri, adică 72 decalitre.

Tot ast-fel se procedă și pentru transformarea ocalelor de peste Milcov înmulținduse cu 15,200; ast fel un vas de 50 vedre va coprinde tocmai 760 litri sau 76 de decalitre.

$$\begin{array}{r} 15200 \\ 50 \\ \hline 760000 \end{array}$$

(Va urma).

Corcteneanu.

Din a le cafenelelor și cărciumelor.

UN JOC LA CARE SE CÂȘCIGĂ TOT-D'A-UNA.

Dacă s'ar devota cine va pentru a pătrunde prin cărciumi și alte localuri, unde se joacă pe parale, ar vedea multe uriciuni, multe înșelătorii și mulți naivi și nenorociți cari — în înferbințela jocului — nici nu'și dau séma de cum perd.

Prin orașele și orașelele, din România, sunt indiviși cari trăesc numai prin înșelătorii la jocuri; din nenorocire numărul lor crește mereu și 'i găsești »operând« cu deosebire prin cafenele; ei „lucreză“ de obicinuit cu complici-tovarăși și în diferite chipuri. Unii sunt înbrăcați de ultima modă, alții deghisați în diferite moduri. Ei »operéză« cu deosebire în micile cafenele și 'i găsești până și în cărciumele frecventate de săteni cari vin în orașe cu lemnării, herestea, produse și vite.

Sunt foarte cutezători, îndemânatici și și reși. Scot cărțile ce voesc cu uă înlesnire uimitore și prin diferite combinațiuni se aranjésă ast-fel în cât înșelătorul sau tovarășii săi pot căștiga, la or-ce fel de joc, când voesc, fără a fi prinși de cel mai bun observator.

Intâmplarea făcu ca un pătit să vie la redacția *Gazetei Sătênului* a ne arăta diferite chipuri de procedări de asemenea hoți de orașe. El ne explică procedurile înșelătorilor, începând de la jocul curelei, așa de uzitat cu cei fără cunoștință de carte, și până la mijlocul d'a scôte, când trebuința cere, cartea necesară pentru căștigarea partidei de cărți.

Un joc care, ni se spune, că începe a fi întrebuintat pentru înșelarea lucrătorilor e așa numitul »joc al chibriturilor,« cu care se pôte căștiga or când și orde câte ori voești. Iată în ce constă :

Ei 14 chibrituri, le pui înaintea celui cu care voești a juca și stabilești că acela perde care va rămânea cel din urmă a ridica chibrituri. Fie care ia pe rând și e liber a lua, 1 sau 2 sau 3 chibrituri d'o dată după voință.

Incepi întei jocul luund 1 chibrit, dacă partenerul ia 2 ei a doua oră 2, iar dacă luase 3 ei 1 chibrit, adică cauți a face cu eele luate de partener 5 chibrite luate; după aceea cauți să faci cu a partenerului 9 și tot-d'auna căștigi.

Dacă însă crede că pôte că cel ce începe întei jocul trebuie a căștiga, 'i propui d'a începe el întei; dacă ia 3 ei 2, dacă ia 2 ei 3, dacă ia 1 ei unul, și cauți tot-d'a-una a face totalul chibritelor luate de 5 și 9 și ast-fel, dacă numeri în gând fără să'ți ia séma,

e peste putință ca să nu'l lași tot-d'a-una a ridica din grămadă cel din urmă chibrit și ast-fel să căștigi tot-d'auna.

Lucrătorii și or cine cari nu cunosc acéști chee a jocului de 5 și 9 vor perde și nu vor înțelege pe înșelător, care tot-d'auna procedésă treptat, adică lăsându-l a căștiga câte uă dată pe bietul »de înșelat.«

Sunt multe alte jocuri și combinațiuni pentru a se fura cel de urmă gologan al bietului naiv, care are darul d'a și da ast-fel de petreceri, și ce e mai trist e că la jocurile acestea încep a se deda unii dintre lucrătorii din orașe și chiar dintre săteni.

Cricrid.

Corurile de Plugari

La noi, nici nu se pomenește de instituțiunile acestea, dar în Transilvania sunt prin multe comuni.

Acolo corurile plugarilor cânt pe la înmormântări, dau concerte, organizésă petreceri sociale, iar banii ce câștig 'i întrebuintéză la scopuri culturale.

Și foarte bine fac; căci — dupe cum atestă doctorii — cântecul sistematic este unul din mijlóccele cele mai sigure pentru dezvoltarea sănătăței, îndulcirea caracterului și avântul civilizațiunei. El, nu numai că nu atacă plămânii, dar 'i și fortifică, înăbușind la mulți din suferinși acțiunea bólelor de piept.

„Nu trebuie să uităm, dice un distins profesor al conservatorului din Iași, că muzica este unul din elementele cele mai puternice, care influențéză numai în bine asupra omului. Prin mijlocul ei, spiritul liniștit se deșteaptă, se înobiléză, se înalță; cel iritat se liniștesce și cel bolnav se vindecă.“

Cântecul mai are și darul acela că deșteaptă în om gustul frumosului și sentimentele naționale.

Un învățat dascăl de peste Carpați, afirmă că muzica vocală are un mare rol în cultivarea simțurilor estetice; iar Lamartine spune că multe din isbândile Francezilor sunt datorite cân-

tecului lor numit „Marsilieza.“ Soldații Elvețieni când aud cântecul lor național fiind în țară străină, sunt cuprinși de o melancolie profundă, d'o nostalgie (dor de casă) care devine la ei o patimă de morțe; de aceea nu este permis regimentelor Elvețiene care serv țerilor străine, ca să cânte acest cântec. Romanii antici, la ori-ce masă bună, trebuia să aibă musică (lăutari] căci dăceu că atunci digestiunea se face mai bine. Platone și Solon găseau de cuviință ca studiul muzicii corale să fie obligator în școlile populare, precum este astăzi în Statele Unite ale Americii, unde a dat și dă råde minunate.

De aceia n'ar fi rău ca învățătorii noștri rurali, cari au cunoștințele necesare — pe lângă introducerea muzicii vocale în școlile ce dirigéză — să caute a înființa și *coruri de plugari*; căci prin acestea s'ar ajuta mult învățământul și s'ar edifica și plăcerea auditorilor.

„Gustul publicului, dăce un bărbat competente, se formează prin ascultare, dupe gustul musical al muzicanților săi; ascultând mai adesea musică bună, interesantă, cu o valóre reală, 'i se va părea nesuferit a asculta după aceea un cancan musical executat de o voce sau de un instrument, și toți cei-l-alți să 'i ție hangul, genul cel mai adesea întrebuițat.“

Afară de astea, se pôte ca unii din coriștii aceștia să iasă niseai geniuri musicale, cum s'a întâmplat cu Lesuer care dintr'un sërman copil de țară a devenit un mare componist, și ca semn de stimă, la o reprezentare a fost poftit de Napoleon să vie spre a șede în loja împărătească.

I. Aristotel.

BOLTELE CU VIȚĂ

Obiceiul părinților noștri d'a și în podobi grădinele cu Bolți cu vie 'l ținêu de la strămoșii lor și aceștia de la Romani.

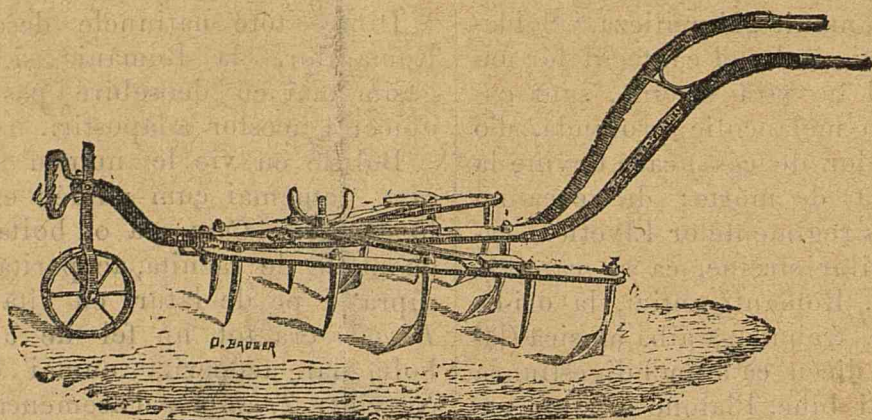
Dintre tôte națiunile descendente Romanilor, la Români și Italiani găsim mai cu deosebire păstrându-se obiceiul acestor adăpostiri.

Bolțile cu vie le numeu Romanii *casa*, întocmai cum numeu ei căsuțele de țară. *Casa* era o boltă făcută de nuele de răchită, acoperită pe d'asupra și pe de lături cu viță de vie; *Pergula* era tot un fel de asemenea boltă dar acoperită numai d'asupra cu viță; *Trichilum* d'asemenea acoperit cu plante agățătore și care servea ca sală de mâncare.

Bolțile cu viță, astăzi nu se prea găsesc de cât prin grădinele cele vechi nereînoute, de ôre-ce... au trecut de modă și diferiții grădinari nemți și alții streîni — căroră, cei bogăți le confiasă plănuirea și aranjarea grădinelor — le găsesc vulgare. Așa e mai tot d-auna, în România; îndată ce cineva are cu ce să 'și plătescă luxul d'a fi de modă (căci gustul grădinariei nu e încă bine dezvoltat, ei totul se face mai cu deosebire din spirit de imitație), ia pe cel dintei grădinar strein a 'i aranja grădina și acesta, firesce, că puțin 'i pasă de respectarea tradițiunelor, precum întocmai fac tapisierii cari mobiléză casele parvenților. Acești grădinari fac ce voesc și scot chiar copacii și arbuștii bătrâni și cari, tocmai pentru rusticitatea și bătrânețea lor încă verde, ar trebui respectați; mai mult, am vădut cum în locul lor plănuesc a face mozai-curi în forma pajerei nemțesci.

Dar chiar să admitem că boltele cu viță, cu vechea lor formă și cu tötă îngrijirea ce li s'ar da, au încetat d'a mai fi de gustul celor noi; s'ar putea scăpa butucul gros ca brațul, de Lăuruscă sau de viță cultivată, de destrucțiune, dându-i o altă formă ce va trebui să umbrésească cu trumósele ei frunze și råde și să îmbalsameđe aerul cu parfumatele flori.

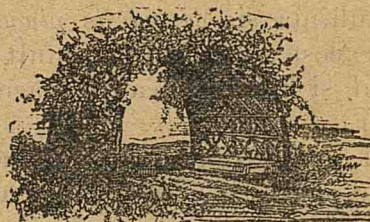
Acel trunchiu d. e. să 'l ridicăm drept în sus, să 'i tăem crânguțele laterale până la uă înălțime de vr'o 2, 3 metri și acolo să dăm crângelor superióre for-

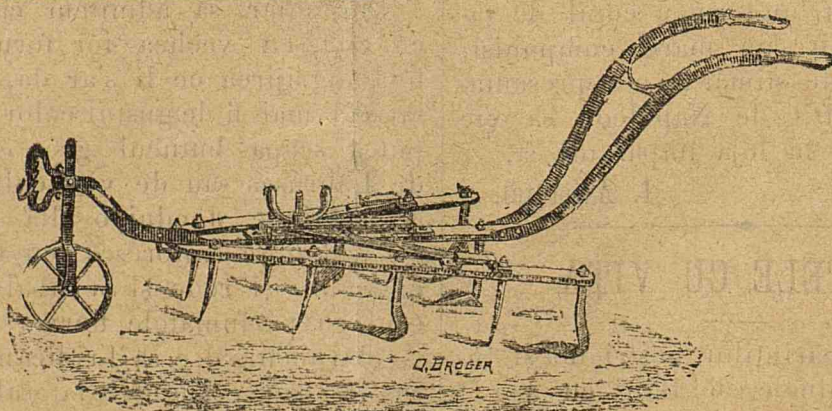
Scarificatorul. (A se vedea explicația în No. viitor).

Porumbul cu foile învergate
(Explicația în No. viitor).

Bolta cu viță.
(A se vedea articolul relativ din acest No).

Extirpatorul. (Explicația în No. viitor).

Deița vânătoarei, Diana, ast-fel precum ne-o înfățișază Mitologia. (A se vedea explicația în acest număr).

ma unei pălării, umbrele sau ce voim, prin ajutorul unor zăbrele de fier sau de lemn fixate de un stâlp central ce va susține și trunchiul cel gros denudat al arbustului: Vom avea umbra sub adăpostul bătrânului butuc strămoșesc și o formă inedită dată crângelor sale.

Viței, 'i se pôte da cu înlesnire orce formă. Vița sêlbatecă cu florile fôrte mirositoare, cresce fôrte repede. D'asemenea côrna care dă multă viță și e fôrte vigurôsă în mai tôte felurile de pămênt.

Acest arbust originar din Arabia fericită, care a urmărit așa de aproape civilizațiunea, merită a fi cultivat nu numai pentru rodul sêu ci și ca plantă agățătoare, înpodobitoare prin grădinile mai mari, luunduse dintre rasele nôstre indigene cei mai aleși butuci.

Se pôte întrebuinta și Viță sêlbatecă și mai ales dacă e necesitate d'a se acoperi uă mare întindere și —lucru curios— numai după patru și cinci ani de la transplantare dă acei micuți struguri ce 'i găsim pe vițe sêlbatece din păduri, și dacă nu s'a scurtat vița; alt-fel florile cad și nu rodese nici uă dată dacă se tae scurt vițele și nu se lasă a se întinde.

Sătucénul.

D I A N Ă

Suntem în periôda marilor vânători!

Una din gravurele din'acest număr ne arată o Diană frumoasă. E reprezentată prin uă femeu cu formele plăcute vederei și ținând în lanț tradiționalul câne de vânătoare dăruit de Pan.

Dacă desinatorul a reprezentat'o înbrăcată cu haine prea scurte și ușore e că a voit a fi fidel tradițiunei mitologice care ast-fel uă representă.

Desinatorul 'i a dat acestei Diane forme plăcute aplicându-se a învedera, mai ales, prin forma și pozițiunea sânului, castitatea acesteia fiice a lui Jupiter.

Desinatorul arată această fiică a Latonei cu păr des, mlădios și negru pentru a învedera blândeța, puterea fizică și morală.

Desinatorul ne representă această soră a lui Apolon cu fruntea micuță, pentru a învedera caracterul concentrat și trainic.

Desinatorul înfăcișeză pe această Arteneidă cu sprincenele grôse pentru a mai învedera înc'o dată profunditatea caracterului ei.

Desinatorul desineză pe aceea pe care în cer o numeu Febe, avênd genele ridicate, pentru a exprima voința sa statornică.

Desinatorul ne dă, pe aceea ce în iad o numeu Hecata, cu ochii negri scânteetori, pentru a proba vigorea imaginației și orgoliul... comun, d'almintrelea tuturilor deiteilor. Privirea 'i e înaltă denotând o ôre care invidie, lucru d'asemenea comun la deite.

Desinatorul înfăcișeză pe această adorată, în vechime, în tôte colțurile stradelor mai cu deosebire la Efes, avênd nasul puțin încovoiat spre rădăcină, cam groșcior și cu nările cam deschise, de sigur pentru a ne lăsa să înțelegem că deosebit de caracterul sêu poruncitor și cu tâtă cântata ei castitate pare că ar fi fost capabilă a iubi pe Endimion, Pan și Orion.

Desinatorul ne arată, pe fiica persecutatei de gelosia Iunonei, cu buzele pline și bine orinduite pentru a ne învedera fermitatea și frescheța.

Desinatorul ne dă pe supărăciôsa Diana, cu gâtul groșcior și proporționat pentru a arăta tăria caracterului și predispunerea la supărare.

Desinatorul dă forme brațelor și mânelor, celei ce avu templele cele mai frumoșe din lume, bine fasonate, ca probă de nobleța acesteia ființe.

Desinatorul ne representă această deită, la care pentru a ajunge vr'un strein trebuia să 'și risce viața, cu un piept cu forme rotunde, ardinte, crescute în voe și libertate.

În fine Desinatorul ne face să întrevădem picerele Dianei sau lunii, care pururea merge spre a lumina pe cei adormiți, cu formele de rasă și cărnoșe cât trebuie, pentru a'i complectea carmenii.

Desinatorul, contrariu tradițiunei — care înalță cu opinci pe această persecutătoare a Nimfei Chione și Leodamiea care se încercău a o întrece în frumusețe și pe cei ce nu'i recunoșcêu frumusețea ei, — ne o dă cu picerele gôle pentru a ne arăta frumoșele forme a degetelor și unghiilor sale bombate.

Și iată cum iubitorul de orce 'i artistic și frumos, prin ajutorul desinatorului, vedu frumusețea corpului deitei nopței și a vânătorei și mult invocata deită a elenelor însărcinate, fără a păți ca nefericitul vânător Acleon căruia Diana, 'i puse în cap côrnea prefăcându-l în cerb pentru că avusese.... indiscrețiunea a uă vedea când era în bae

Un fisiognomist.

APICULTURA

(urmare și fine).

Lucrările de toamnă.

Toamna apicultorul face uă nouă recoltă de miere, recoltând tot uă dată și ceară.

Imagazinează rame și triunghiuri pline cu miere pentru a nutri la necesitate în timpul iernei albinele care vor avea trebuință. Se aprovizionează de faguri de ceară atât pentru a însoți ramele roiurilor artificiale cât și pentru a mobila cu ceară podurile în timpul recoltei mierei, spre a invita albinele a visita podul dupe recoltă. În Octombrie în zilele frumoase se procedeză la reuniuni, pentru a împedece înăbușirea populațiunei tinere. Pentru acésta, dupe ce mai întâiu am însemnat tóte stupurile ce voim se suprimăm din cauza slăbiciunei populațiunei, a caducităței reginei, a relei calități a cerei, în fine din cauza numărului restrâns de stupuri, ce voim se conservăm.

Încă de la 15 Septembrie începem să le apropiăm de acelea care urmereză să le dea ospitalitate. Se procedeză la reunire în 2 moduri: prin superpozițiune, sau prin reuniune imediată. Amândouă sunt bune.

Superpozițiunea. Apropiăm stupurile ce voim a reuni unul de altul, le afumăm bine cu tréncă. Apoi desfacem stupul desuprimat de pod, de țâțane, de rotițe și de cele două mici vergele laterale, făcând se cadă albinele din pod în stup prin uă mătură de păr. 'L acoperim cu un șervet pentru un moment. Desfacem belciugele de la stupul de conservat și 'l despărțim de scaun, stropim interiorul lui cu ajutorul unei ramure de cimișir (merișor) puțină apă amestecată cu miere aromatisată cu esență de mentă, stropim tot așa și pe cel alt dupe ce am ridicat șervetu, și apoi așezăm stupul ce voim se conservăm d'asupra celui alt așa că se formeză unul singur. Cleim bine tot

conturul închișând și ușa stupului de sus. Aruncăm încă 2 sau 3 afumări și pe când albinele se vor ocupa a goni fumul și aș repara toaleta udată de apă cu miere prin ventilațiune, pacea se restabileșce. Se lasă așa stupurile 20—25 zile. Atunci se așază stupul de sus pe scaunul său, se desface stupul de jos de scaunul lui și prin zdruncinătură și prin mătură de păr se face să cadă albinele din trânsul dinaintea părții celui lalt stup. Albinele se urcă în el. În acest timp una din regine cea mai slabă a cădută în lupta ce a avut cu cea altă.

Reuniunea imediată. Se apropie stupurile unul de altul, se afumă amândouă, deschidem apoi stupul ce voim a conserva 'i scótem triunghiurile podului scuturându-le și bătându-le cu mătura de păr, ca să cadă albinele în corpul stupului, și triunghiurile le punem într'o cutie lângă noi; se retrage asemenea jumătate din rame se scutură de albine și așeză tot în cutie, apoi se acopere stupul cu un șervet. Se atacă asemenea cel alt stup și făcând esact aceiaș operațiune, se reduce la 4 sau 5 triunghiuri ca și cel dintâiu, — dacă sunt două persóne lucréză de o dată asupra amândorora stupurilor. Ridicăm apoi fie-care ramă din stupul ce voim se suprimăm încet și fără sguduitură și le punem în cel l'alt stup, apoi cu mătura facem se cadă în acest stup tóte albinele ce mai rămân în stupul suprimat dupe ridicarea ramelor. Se stropesce albinele unite, cu miere liquidă, pentru ale ocupa se o absorbă și ale depărta or ce ideie de combatere. Se închide în urmă stupul reunit adoptându-i și podul și i se mai dă o sdravănă afumare. Reuniunea e făcută. A doua zi de dimineța chiar una din regine care e învinsă, zace mórtă la ușa stupului.

Fagurii destinați a forma reserva de iarnă în magazie, trebuesc supra-veghiați cu grije și afumați o dată sau de două ori cu sulf [puciósă] într'un dulap bine închis, pentru ai conserva

de vermi, și apoi să se espună la aer.

Un bun stup pentru a trece iarnă 'i trebuie să aibă cel puțin o greutate interioară de 8—10 kilograme. Pentru a cunoște stupurile ce au necesitate de hrană le cântărim și însemnăm greutatea pe fie-care.

Dimitrie S. Melinescu.

Petreceri în familie

Jocul de memorie s'au d'a magnetismul.

'Ți ai din'ainte pregătite uă pereche de 52 cărți de joc aședate, ast fel pentru a 'ți reaminti — fără bătae de cap — succesiunea lor :

D'asupra 4 de pică, s'apoi aduni mereu cu patru, și când numărul punctelor trece peste totalul de 14 puncte, scați 13; soco teșci dama 12 puncte, valetul 11, riga 13 și asul 14. Și la fie-care dată variezi felul cărților : pică, treflă, caro și cupă.

Va să dică ai un pachet de cărți aședate ast-fel d'a rândul : 4 de pică, 8 de treflă, dama de caro, 3 de cupă, 7 de pică, valet de treflă, 2 de caro, 6 de cupă, 10 de pică, asul de treflă, 5 de caro, 9 de pică și așa mai înainte până se depănă toate cărțile, cea din urmă fiind riga de cupă.

Aceste cărți le păstrezi, *ast-fel așezate*, la îndemână.

Adaci uă nouă pereche de cărți tot d'a același fel și după ce le dai privitorilor a le amesteca bine și tăia, propui a le găci cum se află în pachet, d'a rândul, sau dacă lumea te cunoște ca om cu puțină memorie, spui că vei magnetisa pe cutare (care 'ți e tovarăș la această experiență) și care în starea sa de catalepsie, d. e.; va găci cărțile ce 'i le prezinti înainte, fiind puse pe dos.

Se înțelege că pre când ai făcut această propunere ai avut tot timpul a substitui cărților amestecate de pe masă pe cele aședate din'ainte.

Incepi depănarea cărților, 4 de pică. Presupusul magnetizat — care știe cheea de mai sus — răspunde 8 de treflă pe care 'l scoți spre marea mirare a privitorilor și ast-fel mai departe până sfârșești cărțile.

Dacă însă se întâmplă că vr'un șceptic vo-

eșce ați tăia, din nou, cărțile și acestea sunt cele pregătite, nu te descuraja și nu refusa. Incepi, spunând tare prima carte, ast-fel d.e. dama de pică. Pretinsul magnetizat 'și face în minte socotéla 12 plus 4 egal 16, scădut 13 egal 3 și șeiind că după pică vine treflă va răspunde fără șovăire 3 de treflă și așa mai departe, 7 de caro, valetul de cupă, 2 de pică, până la fine.

Acest joc, pretins de memorie s'au d'a magnetismul, produce tot-d'a-una efect și așa numiții prestidigitatori 'l fac sub diferite forme.

Se pôte întrebuița la copii începători ca eșceriți de adunare, din gând, plăcut lor.

FOTOGRAFIA DE PETRECERI

(Omul cu două fețe).

Aparatele fotografice s'au vulgarizat în atâta în cât, astă-zi, asemenea aparate complete sunt la îndemâna fie-cărui pe un preț foarte scădut. Cu puțină experiență și cu detaliatele instrucțiuni or-cine pôte a scôte portrete foarte reușite.

A aplica asemenea aparate pentru fotografii de petreceri e un lucru nou și interesant. Vom da dar mijlocul d-lui Henri Duc din Grenoble ce 'l face cunoscut, prin o revistă științifică francesă, în modul următor :

Acest mijloc constă în întrebuițarea unei cercevele fotografice (châssis) speciale care în loc d'a avea un oblon culisant, coprinde două funcționând ca două oblone a unei uși. Aceste oblone se întorc pe două axe verticale a căror extremități superioare întrec cerceveaua ast-fel ca să se pôtă învârti din'ăuntru, trebuiesc a se închide foarte exact. Pentru acest scop d-l Duc le lipeșce cu hârtia minerală pentru a obține uă închidere desăvârșită și ușoră în'același timp. Uă placă de oțel culisantă înlesneșce menținerea celor două oblone cu totul închise înainte și după pozare. Se ridică când cerceveaua e în cameră.

Sticla nelustruită e împărțită în două, prin trăsătura unui creion, concordând în un chip absolut cu linia incuetorei cercevelei. Se pune la punct subiectul pe una din jumătățile sticlei, apoi se demaschază partea corespunzătoare a cercevelei; după pozare modelul și schimbă locul și se face uă a doua pozare pe cea altă jumătate a plăcii. Desenul

trimes de d-l Duc — reprezentat de una din gravurele din numărul trecut — e foarte curios și a fost obținut cu un asemenea aparat.

S'a așezat solid uă pălărie de aparatul de care e obiceiul a 'ți apăsa capul când te fotografiezi și aceeași persoană a venit succesiv așezându-se delicat, spre a 'și prezenta ambele sale profiluri.

Amatorii și fotografi, fără îndoială că vor găsi materie de distrațiuni plăcute din semnalarea mijlocului d'a le obține.

Cricid.

Grâul

(Urmare).

Cum trebuie a se alege sêmênța de grâu?

Cititorii „Gazetei Săténului“ 'și pot reaminti că s'a învederat, în'atâtea rinduri în'aceste colóne, cât de capitală operațiune agricolă e alegerea sêmênței reproductóre și ferirea ei de stricăciuni precum și curățirea de diferiți parasiți.

Or-cât ar fi pământul de curat și bine pregătit și or-cât de prielnică ar fi vremea, recolta va fi departe de a satisface cantitativ și calitativ pe cultivator dacă sêmênța n'a fost curățată, sănătósă, de acelaș fel și potrivită obiceiurilor culturii nóstre, pământului și climatei.

Deci, în resumat, (căci a intra în prea multe detalii ar fi a reproduce ceea-ce s'a desvóltat d'ajuns în acești 4 ani de când apare „Gazeta Săténului“), cultivatorul vrednic și cu mintea descătușată de prejudiții, să caute a se conforma cel puțin următorilor reguli sancționate de sciință și învederate de uă practicare urmată:

Să nu semene sêmênțe neîncercate în vecinătate și care n'au dat rezultate sigure.

Să se ferescă d'a semăna sêmênțe neaclimatate și neaclimatabile, ca cele date anii trecuți de Minister.

Să întrebuițeze cu deosebire grâ-

nele de tómnă indigene, precum e grâul cu spicul bălan românesc, și roșu precum și cel de Banat. Cautând a avea sêménat, pe cât se póte, și holde cu grâu cu spicul bălan care pare a fi mai productiv în bóbe, precum și grâu cu spicul roșu care se scutură mai puțin lesne.

Să se ferescă d'a semăna bóbe tăiate sau pișcate, de trumbele unor mașini, sau cel puțin să se dea sêmênță mai multă.

Să nu se semene de cât grâne neamestecate cu alte rase, de óre-ce unele cresc mai înalte de cât altele; unele se coc mai târziu și altele mai timpuriu. Acéstă amestecătură cu greu se póte cunoșce numai prin observarea bóbelor, ei e mai bine a se cerceta grâul fiind încă netreerat, în snopi.

Să nu se semene de cât grâne bine cópte și să se ferescă de acele cam sbârcite sau prea roșietice cari mai tot-d'auna sunt secerate prea în pârgă.

Să se alégă prin trióre și — încă și mai bine—prin ciururi anumite—secara din grâu, dar și bóbele mai mărunte și să se întrebuițeze, de preferență, sêmênțele vigurose și pline. Se înțelege că sêmênțele, streine felului, d.e. neghină, mazăriche etc., trebuie scóse cu multă băgare de sémă din grâul de semănat; triórele sunt aprópe anume destinate pentru scótearea din grâne a bóbelor streine, rotunde.

Un bun plugar, însă, n'are mai nici uă dată grâul său amestecat cu sêmênțe de erburi și alte plante streine felului și acest fericit lucru nu trebuie atribuit numai perfecțiunii mașinelor de treerat ce întrebuițéză, dar îngrijirii ce dă sêmênțelor de sêménat și pământului unde le sémână.

Să se secere și să se treere grânele pentru sãmênță tot-d'auna pe timp uscat și să se păstreze sãmênța până la semănare în magazii luminóse, aeri-site, uscate și ținute în grămeți mici.

Să se întrebuițeze spre semănare nu numai grâne curate, frumoșe, dar

și a căror calitate de rodnicie și rusticitate să fie bine cunoscute înainte d'a fi treerate spicele ce le-au produs. Să se ferescă dar de grânele cumpărate de prin porturi și țirguri și încă și mai mult de cele aduse din streinătate.

Să semene, de preferență, grâne care au stat mai mult timp în snopi, precum și d'acele a căror bobe, vigurose, să aibă curmătura din mijloc bine pronunțată și marginile ei umflate.

Să semene numai grâne recoltate în același an sau, cel mult, de doi ani.

Să semene, de preferență, d'acele bobe ce s'au cultivat și îmbunătățit, în holde deosebite, în pământ gras, bine desfundat și arat, și unde s'a plivit grâul și s'a secerat cât de târziu. Acastă întârziere e trebuincioasă mai ales pentru ca, prin uă complectă cocere, bóbele să și priimescă toate sucurile trebuincioase vigórei lor; semințele chiar verđui pot să răsără, dar mai nici-o-dată nu vor da tinere plante vigurose și rustice. Același lucru se întâmplă când se sémănă semințe mărunte, sbărcite și vechi. Semințele de grâu de 3, 4 și 5 ani nu încolțesc, sau încolțesc foarte rar și târziu.

Să nu se schimbe sémênța din uă localitate de cât numai când a degenerat prea mult. Atunci să se reînnoiască căutându-se ca să însușescă calitățile reamintite mai sus și să se observe cu deosebire ca acele semințe să fie foarte apropiate condițiunelor în care se găsește pământul, cultura și clima locului, unde se aduc spre sémănare.

Până la instituirea stațiunelor de încercare și controlare a semințelor, precum sunt create în Germania, Austria, Norvegia, Suedia, Rusia, Belgia, Elveția și de curând și în Franca, să se cêră când se cumpără grâne de sémênța facture în regulă, care să garanteze: 1) puritatea seminței, adică cât la sută sunt bóbe de sémênța pură a speciei ce se sémănă și 2) facul-

tatea roditóre, adică cât la sută de sémênța pusă póte răsări.

(Va urma).

C. C. Datculescu.

DIN LOCALITATE

Fără îndoială că photo-miniatura (despre care am vorbit în numărul trecut la rubrica noastră „petreceri în familie“) constituie una din recreațiunile cele mai plăcute și fiind așa de lesnicioasă și executat merită a se răspândi cât de mult.

Cu multă plăcere am văzut deunăzi până și fetițe de la școala primară din oraș executând, jucându-se, mici picturi minunate prin finețea lor.

Și cum „Gazeta Sățenului“ e acea publicațiune care pentru înteași dată a arătat, cetitorilor din țară, mijlocul d'a face picturi fără a avea idee de pictură sau desen — precum v'a vorbi și de alte procedeeuri utile și recreative — datori suntem ca prin încercări repețite și variate făcute de noi înșine a diferitelor metode, să complectăm cele ce s'au spus deja în numărul trecut.

Cestiunile asupra căror voim a ne încredința în această privință sunt: mijlocul d'a asigura trănicia și invariabilitatea culorilor și evitarea micelor pete ce descreditase, în o vreme, photominiaturele care îngălbeniu cu timpul prin întrebuițarea Balsamului de Canada pentru producerea operațiunii principale, a transparenței fotografiei.

Cestiunea e nu numai d'a face photominiaturi admirabile pentru moment, ci d'a le face ca să nu se altereze sau să și varieze culórea nici-o dată.

Promitem, dar, celor ce ne-au scris făcându-ne diferite întrebări asupra photominiaturei — și căror le răspundem aci — a le da în curând un articol complect în această privință.

La întrebările d-lui G. C. C. din Șendriceni, precum și la altele multe ce ni-se fac de acest fel, răspundem aci: Din nenorocire — grație puținului număr de cititori — în România, literatura științifică e foarte săracă. Cestiunile acele agricole nu le veți găsi tratate în detalia și cu observațiuni practice pentru țara noastră de cât prin reviste speciale, precum „Economia Națională“, „Gazeta Sățenului“; dar trebuie ca să posedați colecțiunile întregi a acestor reviste.

Tratate complete și detaliate de agricultură nu există, încă, în România; se găsește însă nișce mici manuale de agricultură pentru școalele elementare, unele sunt nișce proște traducțiuni, iar altele, precum a d-lor Moga și Aurelian, deși foarte bune pentru începători, nu sunt suficiente pentru ceea-ce căutați d-vs. Este prea adevărat că în cărțile străine nu găsiți mai tot d'a-una lucruri practice pentru obiceiurile și genul culturai noastre și cum nici în limba noastră nu posedăm cărți speciale complete, nu e alt de făcut — până ce agricultorii noștri se vor decide a ceti și practica uă bună cultură ca ast-fel să se póta întreprinde asemenea publicări complete — de cât să urmăriți toate observațiunile practice ce se publică în reviste speciale.

În biblioteca unui bun și patriot plugar nu trebuie să lipsescă putinele reviste economice, agricole și de cunoștințe utile care sunt următoarele:

Economia Națională dirijată de d-l P. S. Aurelian, București.

Revista Pădurelor, organul Soc. „Progresul Silvic“ București.

Revista Agricolă, organul proprietarilor și arendașilor din Dolj, Craiova.

Gazeta Sățenului, foia ilustrată, a cunoștințelor trebuincioase agriculturului și poporului, R.-Sarat.

Dar.... ca în țara Românească nicăieri! — aceste 4

unice publicațiuni pentru cultivatori sunt ast-fel de puțin încurajate în cât numărul total al abonațiilor câtor-patru reviste n'ajunge d'al unui singur țiar mai răspîdit de politică militantă, deși costul abonamentului lor e mai mic ca al ziarelor politice.

E curat nenorocire!

Operațiunile consiliilor de revizie, pentru formarea contingentului 1888, vor începe la 1 Decembrie viitor și se vor încheia la 15 Ianuarie 1888.

Oficer recrutor, membru al consiliului de revizie, pentru județul nostru s'a numit d-l Lt-Colonel Ion Borănescu, comandantul regimentului 9 dorobanți.

Medic recrutor pe lângă acest consiliu de revizie e numit d-l D-r Gheorghe Herescu, din regimentul 7 artilerie, medic de regiment clasa II.

După Tabloul de repartitia tinerilor destinați pentru călărași cu schimbul, reese pentru județul nostru, pentru acest contingent, 122 călărași cu schimbul.

Județul care dă un mai mare număr de călărași cu schimbul e Mehedinții, apoi R-Sărat și altele și cel care dă mai puțin e județul și orașul Iași.

In total pentru totă țara 3,000 călărași cu schimbul.

Timpul urmésă d'a fi călduros. Semănăturile de tîm-nă prîmit fôrte mult căci, deosebit că cele puse tîm-puriu, în ogóre s'au desvoltat și înrădăcinat bine, dar și cele puse tîrđiu în porumbișce au răsărit și merg bine. Plugarii silitori au făcut și ogóre pentru porumb.

In lista recompenselor acordate Expositantilor de către juriile Expozițiunei Cooperatorilor din țară, ce s'a ținut anul acesta la Craiova, găsim următoarele persoane din județul și orașul nostru:

D-l C. C. Dateulescu, *Diplomă de onóre* pentru produsele sale agricole.

D-l Vladimir Linde farmacist, *Medalie de argint* pentru pasta sa de dinți,

D-l C. C. Dateulescu, proprietarul Tipografiei „Gazetei Sătenului“ *Medalie de aur* pentru lucrările tipografiei sale.

Duminică 22 Noembrie sunt convocați — în localul Prefecturei — membrii juriului Expozițiunei agricole din'acest județ spre a lua uă decisiune asupra modului cum urmésă a se ține concursurile de pluguri din anul corent.

Onor. Prefectură face acéstă convocare cam tîrđiu! Nu se șcie dacă —înghețând pămên-tul— se va mai putea ara.

Suntem pozitiv informați că parte din membrii consiliului de ad-ție Societăței Funcționarilor din R-Sărat, cu ocazia convocărei a adunărei generale ce va avea loc în ziua de 29 Noembrie 1887, ora 2 p. m., în localul scôlei de băeți No. 2 (Samson) din R-Sărat, după ce vor termina cestiunile ce sunt puse în discuție, vor presenta adunărei un proiect de statut pentru construirea unui Gimnaziu mixt în acest oraș cu ajutorul unei loterii, și că după semnarea statutelor de către cei ce vor voi a adera, vor procede la alegerea Comitetului, care să procedă imediat în lucrare.

Ar fi de dorit ca cu toții să ne unim într'un singur cerc, și după forțele fie-căruia

să contribuim la înființarea acestei școli, care ne este de ne apărătă trebuință.

Greva birjarilor a încetat. Prefectul ar fi promis greviștilor a stărui ca la viitorea votare a budgetului comunal să se prevadă uă sumă pentru a se plăti birjele de serviciu —„de jurnă.“

DIN ȚARĂ

Duminică 15 Noembrie s'a deschis sesiunea ordinară a Corpurelor legiuitoare, prin obiceiul Mesagiu regal, care spune aceleași lucruri ca tot d'a-una la asemenea ocașiuni.

Ziarele din București ne-au adus șcirea că tot în'acea zi opozițiunea a publicat un manifest, pe care 'l publică acele ziare a le opozițiunei cărora comitetul executiv al opozițiunei-unite 'l au trimes.

Se vorbeșce că camerele se vor disolva către mijlocul lunei Decembre.

D-l M. Pacu, unul din bunii scriitori din țară și profesor cu titlul definitiv la seminarul din Galați, a fost strămutat la Huși pentru motivul că d-l Pacu e unul din membrii activ ai opozițiunei din Galați.

Contra strămutărei vrednicului profesor din Galați protestesă toți profesorii și ómenii independenți; s'au subseris proteste printre profesori și guvernul e interpelat de un d-n deputat.

D-l Pacu e cunoscut cetitorilor noștri prin uă serie de lucrări asupra instrucțiunei ce a publicat în „Gazeta Sătenului.“

Buletin Comercial

In portul Brăila pe ziua de 19 Noembrie 1887, s'au făcut următoarele cumpărări.

Marfa	Hecto-litre	Libre	Prețu	Prov.
Grâu	2000	60 1/2	10 30	Magazie
"	1700	61 1/2	10 60	Șlep
"	1900	62 3/4	11 25	"
"	1000	60 1/2	10 70	Magazie
"	2200	58 1/2	8 50	Caic
Orđ	1200	49 1/2	5 15	Magazie
"	3000	44 1/2	4 35	"
"	3000	44 1/4	4 55	Caic
"	2000	44 3/4	4 35	Magazie
Fasole	1000	1/2 kl	16 90	"
"	40000	"	17 —	"

MISCELLANEA

UĂ NOUĂ APLICAȚIUNE A ELECTRICITĂȚII. Un fotograf român din București, d-l I. Niculescu, ni se spune că poate pune sub siguranța unui clopot electric or ce casă de fier sau alt obiect. Indată ce s'ar apropia cineva de asemenea obiecte, persoana care voește a fi prevestită d'acésta e sculată chiar din somn prin sunetul continuu al clopotelului care se poate așeza or-unde se doarește.

INTREBUINȚĂȚI PENTRU SCRIS CERNELĂ NÉGRĂ! Tot acest d-n Niculescu pune în vederea publicului un lucru ce s'a putut observa de fie cine și pe care, din uitare de sigur, nu 'l am vădut semnalându-se până acum. E vorba de cernela violetă, roșie și albastră de próstă calitate ce se întrebuințesă cu deosebire—din cauza efînătaței—mai la tóte autoritățile din țară de vr'o 8 la 10 ani. Lumina decoloréză literele scrise cu asemenea cernelă și în scurt timp nu mai rămâne pe hârtie de cât nișce urme de cón-deiu aprópe ilizibile.

CONTRA ARSURELOR. E uă dicătóre populară care spune: cuiu pe cuiu scóte! Deci dacă te frigi, ține partea friptă vr'o 2 minute înaintea focului și 'ți a trecut, de nu te-ai fript rēu. Dacă te ai fript mai tare ține partea aceea în apă rece în care ai turnat puțin oțet; acoperă apoi cu făină, cu tibișir sau și mai bine cu foi de aloes.

Dar mai bun ca ori ce, e următórea rețetă cu care 'mi a potolit durerea, un fost Doctor din R.-Sarat, Gr. Stročia, acum câțiva ani, când — aprindēnduse uă lampă cu petroliu — 'i apucasem cu mâna sticla. O recómand tutulor de ore-ce durerea dispare aprópe imediat și vindecarea e repede:

Uloiu de migdale dulci 15 grame în care se amestecă 100 grame de apă de var.

BECATELE ȘI BECAȚINELE.

Acum e timpul cel mai propice pentru vânarea Becățelor și Becăținelor și mai ales pe timp de brumă și cu ajutorul unui bun câine.

Becațele se găesc mai pretutindeni unde locul e umid și băltos. Nóptea ele 'și caut demâncarea și ziua se odihnesc printre foile cădute. Cel ce voește a le vâna cu înlesnire trebuie să se scóle dis de diminetă, căci cu cât se apropie séra cu atât ele sunt mai vióe și cu cât e cerul mai acoperit cu atât se súrprind mai lésne de ochiul vânătorului îndemânic și de nasul cânelui dresat.

Becaținele, care pururea stau cu picerele în apă, se găesc în înbelșugare anul acestia prin codile heleștaelor. Becațele și becaținele sunt mult mai gustóse și mai plăcute de vânat de cât palmipedele ce vor începé a sosi vestindune că în'adevăr iarna a venit.

FAUNA MORMINTELOR. În sedința de la 14 Nov. corént a Academici de Sciínțe din Paris d-l Brown-Séquard a presumat, în numele d-lui Mégnin, una din cele mai curióse colecțiuni de insecte ce trăesc pe cadavrele din morminte, succedându-se cu cea mai mare regularitate, ast-fel că prin prezența unora din ele se poate spune cu siguranța timpul îngropărei.

PUII DE POTĂRNICHE se deosebesc de potărnichele bătrâne observându-se cea din urmă pană mare a aripei. Dacă e ascuțită e că potărnichea e mai fragedă, dacă e rotundă e Potărnichea mai în vréstă.

MIROSUL LA CĂINI e ast-fel de dezvoltat în cât, precum se șcie, unii 'și găesc stăpânul și vânatul cu așa mare înlesnire.

S'a constatat, în urma unor recente și seriose experiențe, că odoratul la unii câni e în'atât de mare în cât pot urmări și găsi stăpânul la depărtări fórté mari, numai dupe mirosul ce exală corpul și în special încălșimintea. Póte să'ți calce în urme 12 ómeni și mirosul ce 'l lași în urmă, acel miros pe care nasul cel mai fin al omului nu 'l simte, cănele, care te iubește mult, 'l va simți el.

PĂSTRAREA VĂNATULUI. Nu trebuie a se ține vânatul unul peste altul, ci la depărtare unul de altul și atárnat.

Părțile, pe unde au intrat alicele sau cuțitul, trebuie spălate cu rachiu sau apă sărată. Păsările se spintecă și în locul mațelor se pune bucățele de cărbuni de lemn ca desinfectant. Peste epuri se presară cărbuni pisati.

FRIGURILE MUNCII, numite de doftori »carbaturi« sau »friguri efemere,« provin mai ales din cauza eșcesului muncii și ne ating pe toți cari muncim peste măsură. Le cunóscem, aceste friguri cari pot a ține chiar până la o săptămână, prin uă silă și slăbiciune generală, prin ferbintélă, bătae repede a pulsului, lipsă de poftă de mâncare, limba încercată și dureri în regiunile lombilicale și la membre.

Se vindecă prin odihnă, băi calde sau și reci și prin ceaiuri cari să producă înădușirea sau chiar curățenie ușórá.

Un econom român.